אוניברסיטת רייכמן
בית ספר ברוך איבצ'ר לפסיכולוגיה

סמינר תכנית התואר השני .M.A בפסיכולוגיה חברתית
בבית ספר ברוך איבצ'ר לפסיכולוגיה
מתכבד להזמינכם להרצאתו של:

ד"ר יצחק טרכטינגוט
האוניברסיטה העברית ומכללת הרצוג

לימודי אזרחות כאמצעי למניעת תוקפנות ואלימות בין אוכלוסיות: המקרה של החברה החרדית בישראל

יום שני, 16 בנובמבר 2026, בשעה 15:45

כיתה L204, בניין אריסון לאודר

החברה החרדית בישראל היא חברת מיעוט מובחנת, אשר מסיבות דתיות אינה מכירה בסמכות המדינה ומבדלת את עצמה משאר האוכלוסייה. בידול זה בא לידי ביטוי באזורי מגורים נפרדים, במערכת חינוך נפרדת, באי-גיוס לצבא, בשיעור השתתפות נמוך בשוק העבודה ובמערכת בתי דין פרטית וייחודית הפוסקת על פי הדין הדתי (Keren-Kratz, 2023). התבדלות זו תורמת להתרחקות ולדה-לגיטימציה של קבוצות אחרות באוכלוסייה. מחקרים הראו כי דעות קדומות בחברה החרדית עשויות לנבוע מהיעדר מגע או היכרות עם קבוצות אחרות, וכן מהיעדר אוריינטציה אזרחית (Pfeffer, 2017). כמו כן, נמצא כי בקרב החרדים קיימת רמת תמיכה נמוכה בשוויון זכויות מלא לאזרחים ערבים, התנגדות רבה לשילוב ערבים בתפקידים בכירים במדינה, ונכונות נמוכה יותר לקיים יחסי שכנות או חברות עמם (PEW research, 2015; Cahaner, 2020). המחקר הנוכחי נערך בקרב 203 צעירים חרדים בגילאי 18–23 הלומדים במוסדות חינוך חרדיים (ישיבות). המשתתפים, אשר לא למדו אזרחות בבית הספר, השתתפו בקורס אזרחות שכלל נושאים כגון: זהות, שייכות, אחריות לאומית, אזרחות טובה ודאגה לכלל. לפני הקורס ואחריו הועברו להם שאלונים בנוגע ליחסים בין קבוצות. התוצאות הראו כי לאחר לימוד קורס באזרחות, פחתה הנכונות לנהוג בתוקפנות כלפי קבוצות אחרות, פחתו הדעות הקדומות, גברה הנכונות ליצור קשר, וההערכה הכללית כלפי אותן קבוצות הייתה חיובית יותר. מבחינה תיאורטית ניתן להסיק מהמחקר כי סט הכלים שהוזכר לעיל, עשוי להצביע על מגמות שונות ביחס שבין אוכלוסיות ועל טיב היחסים ביניהם. ניתן להשתמש בכלים אלו כדי לאבחן יחסים בין קבוצות ולזהות מגמות ותמורות/ מבחינה יישומית ניתן להסיק ממחקר זה, כי העמקת לימודי האזרחות בקרב בני נוער וצעירים עשויה להפחית את הנכונות להתנהג בתוקפנות כלפי קבוצות אחרות. כמו כן היא עשויה להגביר את תחושת הקרבה בין קבוצות באוכלוסייה.

***ההרצאה תתקיים בשפה העברית**

נשמח לראותכם!